

JUSTITICIA SOCIAL

PREU:
15 CTS.

Company: Com a ciutadà tens el deure de votar. Com a militant disciplinat tens el deure de votar íntegra la candidatura Esquerra-U. S. C.

ORGAN DE LA UNIÓ SOCIALISTA DE CATALUNYA

A la vetlla de la victòria

Els candidats de la U. S. C...



JOAN COMORERA

Nat a Cervera l'any 1895. A la seva vila natal cursà els estudis primaris i passà a Barcelona per seguir la carrera de mestre, que acabà amb brillanteses l'any 1912. Començà la seva actuació política adolescent encara, distingint-se per la seva intensa actuació republicana i anticlerical, que deixà una forta empremta en l'ambient resolt de la Cervera d'aleshores. Quan encara estudiava, fou redactor de *La Publicidad* junt amb Marcellí Domingo i Layret, i en traslladar-se a Madrid—on restà de l'any 1913 al 1914—s'encarregà de la corresponsalia de l'esmentat diari, fent-se remarcar pel seu agut estil periodístic i per la fina visió política de les seves cròniques. El Bloc Nacionalista Republicà de Companys, Layret i Domingo, al qual ingressà arran de la seva fundació, el nomenà redactor del seu òrgan *La Lucha* i el distingí amb el càrrec de delegat al Comitè Revolucionari de l'any 1917. Fracassada la vaga, Comorera marxà a Tortosa per encarregar-se de la direcció d'*El Pueblo* en substitució de Domingo, detingut al *Reina Regente*. Les valentes campanyes que menà des del periòdic que circumstancialment es trobava sota la seva direcció li valgueren la presó, des d'on fugí cap a París l'any 1918. Decretada l'amnistia, el company Comorera tornà a Barcelona, on immediatament d'arribar s'afilià a l'Agrupació Socialista, afiliada al Partit Obrer Espanyol. L'actuació dels homes del 1917, la circumstància del seu empresonament i la seva estada a París, des d'on veié de prop la gran transformació social que s'operava a Europa en aquells moments històrics, coadjuvaren a operar en l'esperit del nostre company orientant-lo envers la ruta del socialisme.

De retorn a Barcelona restà un quant temps allunyat de la política per a dedicar-se a la realització del seu llibre *La trágica ignorancia española*, que publicà en 1919 amb un èxit esclatant i que meresqué el qualificatiu justíssim de veritable obra mestra. Malgrat la seva escassa actuació política, la Policia, recordant les seves activitats anteriors, el perseguia constantment, fent-li la vida gairebé impossible. Aquesta situació s'empejorà considerablement durant l'època del terror, fins que Comorera, las d'aquell estat de coses, emigrà a l'Argentina acompanyat de la seva animosa esposa.

En aquell ambient nou i en un camp ple de possibilitats, Comorera es llançà

(Segueix a la pàg. 3)

... — aliats fraternalment amb l'Esquerra Republicana de Catalunya — es presenten demà per a sol·licitar del poble la ratificació de la seva confiança a fi de poder portar endavant la gran obra revolucionària que tenen començada. El poble que s'alçà dempeus el dia 12 d'abril en un crit unànime de dignitat i afirmació ciutadana, elegint els homes que per la seva tradició republicana i la seva empenta revolucionària eren una promesa de les llibertats per les quals tant de temps lluitava, donarà demà novament el triomf a les úniques forces polítiques que pel seu programa i per la lleialtat provada dels seus homes faran d'aquesta Catalunya que és avul un imposant misteri una terra lluminosa i rica on cremaran per sempre les flames de la Llibertat i de la Justícia Social.

Els candidats de la U. S. C. són en les candidatures de la coalició d'esquerres catalanes la més ferma garantia per a la classe obrera d'un millor futur immediat. Ells seran els intèrprets fidels dels nostres alts principis de redempció en el primer Parlament de Catalunya, i ells seran també, els que sabran donar a la nostra nau col·lectiva la direcció inicial que la menarà indefectiblement a la terra promesa del Socialisme.

Sols els manca el triomf. Doneu-los-hi!



MANUEL SERRA I MORET

El company Serra i Moret és fill d'una de les primeres figures del Renaixement català, l'il·lustre historiador i arxiver Serra i Campdelacreu. Nat a Vic l'any 1884, des de molt jove començà a escriure en els periòdics catalanistes de l'època, particularment a *La Renaixensa*. Simultanejà els seus treballs periodístics amb les seves aficions poètiques que li valgueren, l'any 1901, la Flor Natural en els Jocs Florals de Gràcia, i en el mateix any marxà a Amèrica en viatge d'estudis. Cursà sociologia i economia a les Universitats de Xicago i Columbia (Nova York) i intervingué activament en la vida política dels EE. UU., donant la seva col·laboració a diverses revistes polítiques i econòmiques, col·laboració que ben aviat li guanyà una anomenada en els medis polítics nord-americans.

Fins a l'any 1912 estigué recorrent tot el continent americà des del Canadà a la Patagònia, estudiant les condicions econòmiques i socials dels diversos països que l'integren. En l'esmentat any 1912, i després de passar unes llargues temporades a Anglaterra i França, es repatrià definitivament a Catalunya, passant a ocupar el càrrec de vice-president de la Unió Catalanista, per al qual havia estat nomenat ja abans d'arribar a la nostra terra. Des d'aquest lloc va realitzar—junt amb el malaguanyat doctor Martí i Julià—aquell intent de donar un matis socialista a les forces liberals del catalanisme. L'intent fracassà, no pas per manca de tenacitat dels seus propugnadors; i mort el doctor Martí i Julià i desaparegut amb ell l'únic lligam que el retenia a la U. C., Serra i Moret ingressà al Partit Socialista Espanyol, essent el primer candidat socialista que es presentà a Catalunya. La seva presentació a les eleccions de diputats a Corts de l'any 1918 en el districte de Mataró contra la Lliga i les forces dinàstiques constituí un èxit considerable, puix que perdé per un nombre insignificant de vots. Novament el partit el tornà a presentar pel mateix districte de les eleccions de 1920 i 1921, i si bé també perdé, conservà al seu costat un gran nombre d'amics que veien en ell la promesa del demà tant de temps esperat.

De 1914 a 1923—any en què la Dictadura el destituí—Serra i Moret exercí el càrrec d'alcalde de Pineda, vila de la seva residència. La rectitud i fermesa que demostrà en l'exercici d'aquesta funció li guanyaren una tal anomenada i

(Segueix a la pàg. 4)

JOAN FRONJOSÀ



Neix a Barcelona l'any 1891 i cursa estudis fins a l'edat de catorze anys. A aquesta edat comença a treballar com a

(Segueix a la pàgina 3)

ESTANISLAU RUIZ



(Segueix a la pàgina 4)

CARLES GERHARD



Té actualment trenta tres anys. L'any 1899 nasqué a Valls, on cursà els estudis primaris. Un cop acabats marxà a

(Segueix a la pàg. 4)

Doctrina i programa

Text íntegre del discurs pronunciat pel candidat de la U. S. de C., Manuel Serra i Moret, conseller d'Economia de la Generalitat de Catalunya, des del micròfon de Ràdio-Barcelona el dia 14 d'aquest mes.

No serà per a vosaltres un esforç excessiu, ciutadans que m'escolteu, situar-vos per un moment en un pla superior al de les lluites de partits i fraccions que mantenen agitada l'atmosfera política des que han estat convocades eleccions al futur Parlament de Catalunya. La consideració reflexiva d'aquesta hora històrica ha de portar-nos inevitablement a un repàs de les circumstàncies que s'han produït en altres pobles d'Europa des de 1918, quan per causa del recobriment de llur personalitat nacional varen entrar en el període constituent de llur màquina legislativa i

governamental. En tots ells, fent excepció d'Hongria, on la reacció anticomunista va fer estralls, la posició de les forces polítiques a l'hora de fixar les normes constitucionals dels Estats nixents va ésser de marcat predomini de les tendències esquerranes i socialistes, que varen imprimir a les lleis fonamentals de cada país amples directrius de contingut renovador per tal de fer possibles dintre els marcs legals les realitzacions d'aquella part dels programes democràtics i socialistes que han devingut substància viva de les multituds de tot el nostre món occidental.

A Espanya, aquest fenomen lògic i naturalíssim va produir-se amb esclatant evidència el dia 28 de juny de l'any passat. A tots els quatre

(Segueix a la pàg. 3)

SOCIALISME I BOLXEVISME

6. Per què enganyeu el poble?

L'any 1923, davant el paorós desbordament de l'endèmica tragèdia terrorista, fou constituït a Barcelona el "Comitè d'Actuació Civil". Jo tinc avui l'orgull d'haver dit en els actes públics organitzats aleshores (principalment en els dos grans mítings del teatre Nou i del teatre del Bosc) les paraules netes que em dictava la meua consciència. Jo assenyalava, des de l'acte inicial, l'enorme transcendència que podia tenir per a l'ascens del proletariat de Catalunya el fet de la col·laboració establerta — per primera volta! — entre obrers manuals i intel·lectuals, per a "una gran empresa conjunta". Assenyalava la força immensa que del nostre mutual acord en podia pervenir, i anunciava també el fracàs que es produiria si entre nosaltres hi hagués gent moguda per mesquins "interessos de partit" i quin seria el resultat del nostre fracàs: la Dictadura militar. No calia ésser profeta per a fer aquesta previsió. Bastava conèixer una mica la realitat, tenir el cor net de sectaris egoïsmes i el cervell sense teranyines doctrinàries.

Jo em feia càrrec que la meua veu sonava amb un accent un poc discordant en mig d'un davassall d'espetecs oratoris. L'amic Maurín deia aleshores — exactament — les mateixes coses que diu ara, potser amb un poc més de lirisme (era un poc més jove). Jo m'enternia oint-li exclamar allò de: "¡Alimañas de cloaca!" Feia tan bonic! Els amics de "sang i fetge" se'n varen poder fer un tip. Un sindicalista d'alt prestigi, arborat d'idealisme generós, em deia sortint d'un d'aquells actes: "Teniu tota la raó, Campalans. Però a la gent els agrada que els enganyin. Així obliden les seves misèries amb infantils il·lusions."

El sector cavernari de la nostra burgesia va esgarriar-se amb aquell moviment (en comprendre les infinites possibilitats d'aquell moviment) i va decidir fer-lo fracassar, fos com fos i costés el que costés. No sé a quin preu devien pagar les confidències que tenien dels acords de les nostres reunions. Sé només que varen acordar "fer desaparèixer" algun dels directores de la nova croada cívica. I — justament — la primera víctima que varen triar, no era cap d'aquells oradors de l'extremisme cixarreit i truculent.

Això no els feia cap por. La primera víctima que varen triar era l'home que parlava al poble amb serenes paraules — de to gairebé evangèlic — i li assenyalava la ruta — única i segura — del seu triomf.

La meua veu va quedar ofegada. Al cap de pocs mesos, la Dictadura militar s'instal·lava damunt l'abjecció i la covardia de la generalitat, saludada amb repulsiu entusiasme per la plutocràcia catalana. Tota aquella

"Es precis, amb una tossuderia metòdica, reeducar les masses, que han d'arribar a convèncer-se que el nivell de llur prosperitat depèn únicament de llur disciplina i de llur treball."

LENIN (1920)

gent dels "llamps i trons i tempestats" varen desaparèixer com per art d'encantament. Durant els set anys ignominiosos, vaig formar part d'uns quants grups conspiradors en els quals — justament — no hi figuraven cap d'aquells homes que pocs mesos abans s'ho havien de menjar tot. Jo suposo que, per la seva banda, devien conspirar d'una manera arriscadíssima, jugant-se a cada moment la llibertat i la vida. Ho suposo, però no ho puc afirmar; no em consta.

Hi ha gent tan illusa que es creuen que en República no són possibles les dictadures i que són permeses les majors absurditats. No saben res de Portugal, ni de Polònia, ni de Cuba, ni dels dictadoretcs republicans del continent americà. No en saben res, puix — altrament — semblaria que treballen a sou d'en Sanjurjo, d'en Barrera i de l'espece d'Alfonse de Fontainebleau.

No saben res d'això, ni saben res de res. Si seguíssin l'evolució del pensament comunista rus, coneixerien l'informe d'en Manuilski a la XI Assemblea Plenària del Comitè Executiu de la I. C. i el seu discurs en la sessió de clausura, i haurien llegit aquestes paraules:

"Nosaltres, bolxevistes revolucionaris, comunistes militants, som contraris de les perspectives mecàniques que es redueixen a reflexions generals d'aquest estil: *el capitalisme ja no té cap sortida, la crisi agrària no es pot resoldre sota el capitalisme, la crisi general del capitalisme engendrarà inevitablement una crisi revolucionària...* Aquests pronòstics generals són esquemàtics. *Són com els sermons dels capellans sobre la vida futura* (rialles), no tenen res de concret, no constitueixen cap element d'una lluita real."

En termes semblants s'expressa, en un llampec de sinceritat, un distingit líder jovenic del B. O. C. en la seva obreta *Contra la cultura burgesa*: "Els grans oradors — diu — han estat els que han sabut dir les paraules que van al cor, que provoquen en la consciència adormida del poble una vaga visió dels seus drets i dels seus deures. L'exclamació *pòstuma* (vol dir *postera*, és clar, però el conèixer el significat de les paraules és per a l'autor un perjudici de la cultura burgesa), seguint una exigència oratòria jamai no desmentida, ha estat un crit d'optimisme i de confiança en la victòria *imminent*. Els auditors, agraïts d'aquest bàlsam vivificant, se n'han anat a casa, les mans a la butxaca, amb les darreres paraules del tribú eixordant llurs orelles com un eixam d'abelles daurades. Tota la història política del nostre movi-

ment obrer la constitueix aquesta mania oratòria (quina manera d'assenyalar!, dic jo), la qual ha certament format una *atmosfera* revolucionària, però que no ha trobat l'element cristallitzador, promotor de la tormenta. Fins ara, el tipus polític que ha encès en el pit del nostre proletariat el foc de la revolta, l'ha constituït únicament l'home que ha sabut tocar els elements sentimentals mitjançant una suggestió física, feta de paraula i de gest." És a dir, gairebé el mateix que pensem nosaltres. Però amb una grossa diferència: que nosaltres actuem, honradament, d'acord amb el nostre pensament. I ells fan tot el contrari d'allò que diuen que pensen. La sola qüestió que sembla interessar és la de caçar mussols.

L'any 1923 no vaig ésser escoltat. Després va venir el que tots recordem. La meua profecia no tenia, però, cap mèrit. L'any 1919, Turati, a Bolonya havia dit el mateix — en circumstàncies semblants — i amb molta major eloqüència. Serà bo, potser, per a il·lustrar els nostres companys (els *comunistaoides* no s'assabenten de res), repetir les profètiques paraules del noble socialista italià:

"Quan es pretén emprar la violència per a prodigioses improvisacions socialistes, la violència és el suïcidi del proletariat. Ara no se'ns pren prou seriosament; però quan es cregui útil fer-ho, la nostra apel·lació a la violència serà recollida pels nostres enemics, cent voltes millor armats que nosaltres, i aleshores, adéu per llarg temps acció parlamentària, bona nit organització econòmica, bona nit Partit Socialista!

"Parlar de violència victoriosa, és una enganyifa monstruosa, és una farsa que pot tornar-se una tragèdia, preparant la reacció més ferotge, la ruïna del moviment, no sols sota la compressió militarista, sinó sota l'hostilitat de totes aquelles classes mitges, de tota la menestralia, d'aquells ambients intel·lectuals que se'ns anaven acostant, que veien en la nostra ascensió la seva pròpia i l'llibre del món i que nosaltres — amb l'amenaça de la dictadura — precipitem cap al costat oposat i regalem als nostres adversaris, privant-nos d'un inestimable subsidi de consentiments, de cooperacions, de forces morals que, en determinats moments, haurien estat decisives al nostre favor."

La veu de Turati (d'un company que pel seu revolucionarisme autèntic havia passat dotze anys a la presó) no va ésser escoltada. L'any 1920, els Prietos d'Itàlia decreten l'ocupació de les fàbriques. El moviment

fracassa, però a la mateixa Bolonya, on Turati havia assenyalat el perill, neix el feixisme. Per a acabar d'arrodonir el quadro, els comunistes aconseguïen dividir el proletariat italià de la manera més monstruosa. (Deien les mateixes nicieses que diuen els de tot arreu.)

I al cap de dos anys, Mussolini era l'amo del país i instal·lava la seva tirania damunt les cendres dels Sindicats, de les Cooperatives i de les Cases del Poble. D'aleshores ençà Turati viu exiliat a París. Dels Prietos i dels Prietets no se'n canta a Itàlia gall ni gallina. Molts d'ells es varen amagar sota una taula i encara no han gosat treure el nas. Mentrestant, Matteotti i una pila de "reformistes" varen pagar amb la vida la insensata traïció "dels altres".

Però no cal anar fora de casa ni recórrer a exemples llunyanos. Com aquell que diu, fa quatre dies, amb motiu de la vaga metallúrgica de l'any passat, *Solidaridad Obrera* — amb una sinceritat que fa honor a la F. A. I. — escrivia les paraules següents: "Cuando se hable de revolución hay que decir de qué revo-

lución se trata. Cuarenta mil obreros en la calle, sobre todo en las condiciones en que estaban los metalúrgicos — y aun podíamos añadir a la cifra unos cuantos miles más de distintos ramos —, eran bastantes para subvertir el orden, para hacer un movimiento revolucionario. Lo que nadie dice, lo que todo el mundo se calla, lo que no sale de parte alguna, es la respuesta a esta pregunta: Y una vez los obreros en la calle, ya subvertido el orden, ¿qué es lo que íbamos a hacer?"

I és que la nostra revolució, més que no pas una obra de violència, és una obra de ciència. I les revolucions veritables i fecundes mai no han estat fetes pels ignorants ni pels incapacitats. "Bèsties són els que creuen — deia Lenin — que la multitud pot crear res, ni que pot governar el país."

Si tots pensem igual sobre aquesta transcendental qüestió, si tots sabem on és la veritat, ¿per què no tenim tots l'honradesa de declarar-ho?

¿Quins baixos mòbils us agiten per a enganyar el poble amb el vostre impúdic cinisme?

I sempre ens quedarà un dubte angoixant: ¿Quin interès serveixen aquesta gent? ¿L'interès del proletariat o l'interès de la burgesia? Ells s'ho deuen saber.

RAFAEL CAMPALANS

"Don Lacandro" té honra

Quan tots estàvem convençuts que l'illustre "caudillo" tenia una epidermis més dura que un elefant (diu la fama que són aquests animals els que tenen la pell més gruixuda), *Don Lacandro* ens ha sorprès — diríem agradablement — amb la querebella que ha interposat contra l'amic Comorera per la magnífica sinopsi del discurs de Lerroix a Saragossa i del manifest de Sanjurjo, d'on es desprenia amb força reveladora la complicitat de Lerroix en els fets d'agost.

Citat a una vista de conciliació, el nostre company Comorera es ratià plenament i absolutament en les manifestacions que féu en el seu article i expressà novament la seva convic-

ció de la complicitat moral — si més no — del cap radical. En vista d'això, aquesta darrera setmana Comorera ha estat subjecte a procés.

No és que ens lamentem — ans al contrari —; però és realment curiós i perfectament radical que, presentant Lerroix en la seva candidatura per Barcelona homes com Matutano, un acaparador indecent, i Eladi Gardó, culpable d'una malversació de cent mil pessetes durant la seva presidència de la Federació de Cooperatives, es torni sobtadament sensible i s'entregui a processar-nos, a nosaltres, pobres infusoris com som davant la magnitud ètica del gran Tartuf.

Oficines electorals de la Unió Socialista de Catalunya

DISTRICTE I.	Alt de Sant Pere, 29.
DISTRICTE II.	Avinguda de Francesc Llairet, 101.
DISTRICTE III.	Carrer de Sant Gervasi, 44.
DISTRICTE IV.	Alt de Sant Pere, 29.
DISTRICTE V.	Alt de Sant Pere, 29.
DISTRICTE VI.	Provença (entre Villarroel i Urgell).
DISTRICTE VII.	Sans, 73, baixos.
DISTRICTE VIII.	Montmany, 24.
DISTRICTE IX.	Clot, 32.
DISTRICTE X (1.ª Secció).	Clot, 32.
DISTRICTE X. (2.ª Secció).	Llull, xamfrà Almogàvers.

Comproveu — nom per nom — l'autenticitat de les

Cap a la Catalunya socialista!..

El 20 de novembre es clourà la primera etapa del període revolucionari iniciat el 12 d'abril. Fins ara no hem sortit dels guanyos 'còrics i de principi: La República, l'Estatut. Ara comença la política de realitats. Hem de realitzar la República. Hem de realitzar l'Estatut. Amb facultats concretes, plenes, sense qüestions prèvies entorpididores, Catalunya podrà llançar-se ardidament a la creació d'una civilització humana, dirigida pel proletariat.

Catalunya és un país de treballadors que han estat governats per una minoria representativa d'una burgesia carriclona, no emancipada encara de les supersticions catòliques, de sentiments deformats per una educació jesuítica, totalment incapacitada per a capir les noves formes de relació: burgesia de sometent i de dictadura. Catalunya, amb l'Estatut, ha d'ésser governada per homes de treball que pensin i sentin com els treballadors, que en el Govern i en el Parlament hi vegin no instruments coactius per a refermar els privilegis capitalistes, sinó òrgans socialitzants primer i socialistes després.

L'Estatut és el primer pas envers una Catalunya socialista, si el poble assegura el triomf electoral de l'Esquerra Republicana de Catalunya i la Unió Socialista de Catalunya coaligades.

JOAN COMORERA

ELS CANDIDATS DE LA U. S. C.

Joan Comorera

(Continuació de la pàg. 1)

novament a la política i s'afilia al Partit Socialista Argentí, aleshores encara sota la direcció d'aquell gran apòstol—massa poc conegut a Catalunya—que es digué Joan B. Justo. Ben aviat aconseguí càrrecs d'importància dintre el partit, especialment el de membre del Consell de Direcció de *La Vanguardia*, el gran rotatiu socialista de Buenos Aires, i més tard de secretari de Redacció. Paralelament a aquestes tasques actuals de corresponsal de JUSTÍCIA SOCIAL d'ençà de la seva fundació. Candidat a diversos càrrecs representatius, romangué a l'Argentina fins a l'adveniment de la dictadura d'Uriburu, la qual, una de les primeres coses que va fer, fou decretar l'expulsió del nostre company de les terres argentines. A part de la seva actuació dins el periodisme i dins el socialisme, Comorera portà a cap durant la seva estada a Buenos Aires una intensa labor literària i cultural; estrenà diverses obres teatrals de tendència i publicà una obra d'educació escolar que avui és text oficial en totes les escoles nacionals argentines.

Pel que fa a la seva actuació catalanista, Comorera fou membre directiu dels Comitès catalans que prepararen el viatge de Macià a Amèrica i que recaptaren cabals per a ajudar l'organització d'Estat Català.

Obligat a emigrar de l'Argentina, traslladà la seva família a Montevideo, on milità en els quadros del Partit Socialista Uruguai. El seu desig, però, era retornar a Catalunya, on veia una immensa tasca a realitzar. Així és que quan rebé la crida de la U. S. C. per a venir-se a encarregar de la direcció de JUSTÍCIA SOCIAL en la seva nova època, s'apressà a juntar-se amb nosaltres i a aportar el tresor de la seva forta combativitat i de la seva capacitat d'organització a la causa del socialisme català.

D'aleshores ençà la seva actuació és coneguda de tots. Amb poc més d'un any d'estada entre nosaltres, el nom del nostre company és temut i respectat per tot Catalunya. Les seves cròniques polítiques a JUSTÍCIA SOCIAL han estat una veritable revelació i la seva consagració com a pamfletista i com a crític cruel i implacable de la societat capitalista i de totes les seves manifestacions polítiques, socials i econòmiques. Gegants de fang—F. A. I., Lerroux—contra els quals ningú no s'havia atrevit, s'han esfondrat sorollosament al toc del dard de la seva ploma.

Socialista format en gran part per les prediques humaníssimes i realistes del gran Joan B. Justo, Comorera ha contribuït en gran manera a fer de la U. S. C. un nucli viu, tan allunyat dels dogmatismes faràonics com dels extremismes infantils, que basa la seva orientació en un empirisme quotidià i que l'orienta envers els horitzons més purs i humans de l'ideal socialista.

**AVUI, a dos quarts de deu
MITING ELECTORAL
A LA SECCIÓ VIII
ASSISTIU - HI!**

Joan Fronjosà

(Continuació de la pàg. 1)

empleat d'oficina en un taller de maquinària, on es desvetlla la seva veritable vocació de mecànic. Així fou que dins la mateixa casa, es convertí de dependent d'escriptori en aprenent de manyà. Empresa la marxa per aquest camí, a l'any 1908 ingressa al Sindicat d'Obrers Mecànics—on ja aleshores es redactava tot en català—, junt amb els companys Viladomat, el malaguanyat Bertran i altres. D'aquesta manera, ja en la primera joventut, Fronjosà marca la trajectòria que ha de seguir tota la seva vida amb una conseqüència sense parió.

La vaga metallúrgica de l'any 1910 l'apartà del Sindicat de Mecànics i el portà a ingressar a la "Unió de Obrers Metallúrgics", on fou nomenat, a proposta del company Minguet, membre de la Comissió de Premsa, i on conegué el que més tard havia d'ésser excellent amic seu, el conegut lluitador Ramon Archa. El fracàs de la vaga del 1910 i la dispersió general que la seguí tornà a projectar Fronjosà al Sindicat de Mecànics, en representació del qual contribuï, a l'any 1912, a la redacció de les célebres bases de treball de la indústria que foren silenciades per la burgesia catalana, la qual demostrà que sols obeïx als dictats de la por i de la coacció. Seguidament Fronjosà pren una part activíssima en les gestions que es realitzaren entre el Sindicat de Mecànics i la "Unió de Ajustadores, Forneros y Forjadores"—producte residual de la "Unió" de 1910—per tal de concertar una fusió entre les dues entitats, fet que es porta a cap donant naixement a la "Unió de Obreros Constructores Mecánicos", de la qual fou nomenat primer secretari. De l'any 1910 al 1912 concorre assiduament a l'Ateneu Sindicalista del carrer de Sant Francesc, on l'excellent anarquista Anselm Lorenzo—tan diferent dels d'avui—exposava la teoria llibertària. La fe anarquista del Fronjosà d'aleshores no ha estat pas un impediment—ans al contrari—per a la formació socialista del Fronjosà d'avui.

Les activitats desplegadas durant la vaga del 1916 li valgueren per part del aleshores governador Suárez Inclán, l'ingrés a la presó, d'on no sortí fins acabada la vaga. Durant el temps del seu empresonament hagué de sofrir que la seva família fos llançada, per manca de pagament, del pis on vivia, i que la seva companya emmalaltís perillosament. Certament, amb les dues pessetes diàries que rebien els presos d'aleshores, llurs famílies havien de passar això i molt més.

En representació del Sindicat de Manyans assisteix a diversos Congressos generals i de la indústria metallúrgica, essent digne d'esmentar que a l'any 1926, ell i el company Domènec Roca—trencant el costum general—presentaren al Congrés de la Federació Metallúrgica un informe redactat totalment en català.

Al 1917, essent secretari de la Federació Local de Sindicats Unics—junt amb en Miranda, en Seguí, l'Andreu, en Borobio, el Negre—i amb motiu de la vaga revolucionària del mes d'agost, és encarregat de paraitzar la circulació tramviària de la nostra ciutat, missió important que portà perfectament a cap

(Continúa a la pàg. 4)

DOCTRINA I PROGRAMA

(Continuació de la pàg. 1)

punts cardinals de la Península la victòria dels elements esquerrans i socialistes va prendre les proporcions d'una onada gegantina. I d'acord amb aquests antecedents i d'acord amb les lleis que regulen aquests fenòmens polítics, tot permet de creure que el dia 20 de novembre el poble de Catalunya, arribat a la plenitud de la seva representació política, voldrà atorgar una victòria clara i decisiva a les forces esquerranes i socialistes que poden oferir les suficients garanties de dotar la collectivitat catalana d'un instrument d'organització administrativa i governamental que doni marc i cabuda a les aspiracions populars que han ja cristallitzat en la consciència ciutadana.

Altra cosa seria una desgràcia manifesta per a la nova Catalunya que tantes esperances té posades en l'Estatut que està a punt d'entrar en vigor. Els partits de dreta que representen el passat, amb tots els seus fracassos, amb tots els seus vicis i prejudicis, amb les seves forces de resistència i de contenció, no solament manquen d'aptituds i de capacitat per a estructurar la Catalunya futura, sinó que són un impediment seriós perquè aquesta Catalunya sigui el que té dret a ésser, un poble modern i un poble lliure. I considerat des d'un punt de vista objectiu i pràctic, a les mateixes dretes convé de no entrebancar el camí de les esquerres si no volen trobar-se amb problemes insolubles i amb esclats de violència que el seu triomf—de totes maneres impossible—farà inevitables, tant com serien estèrils i ineficaces.

Per aquestes raons senzilles i contundents, la Unió Socialista de Catalunya ha entès que prestava un servei al país conservant el contacte i la coalició que va pactar-se abans del 14 d'abril de l'any passat amb l'Esquerra Republicana, que ha demostrat ésser l'únic partit que ha pogut acoblar les forces disperses i abans caòtiques de la democràcia catalana, enquadrant-les en una organització poderosa que els dóna cohesió, disciplina i objectivitat. L'Esquerra Republicana de Catalunya té un programa modern de realitzacions immediates i ha tingut l'audàcia d'acceptar les responsabilitats de govern en moments difícils de transformació i de convulsió ciutadana, desbordant els partits de dreta i extirpant les arrels de la reacció; i per bé que ella no pot realitzar el programa de la Unió Socialista de Catalunya, ella pot, amb la nostra col·laboració, establir les bases d'un sistema polític dintre el qual discorren sense obstacles insuperables els corrents de la democràcia proletària i socialista, que són l'essència de les nostres doctrines i la força d'impulsió que guia tots els nostres actes.

Ja sabem que els que es consideren situats a la nostra esquerra pel sol fet d'haver adoptat una actitud negativa, interpreten la nostra conducta en la forma més pejorativa i creuen que és l'apetència d'uns càrrecs públics o de representació el que ens inclina a col·laborar circumstancialment amb l'Esquerra Republicana de Catalunya. Els que coneixen la moral de la Unió Socialista i els seus homes ens han absolt de sempre d'aquesta pueril acusació. No fem treballs ni mèrits per a obtenir un càrrec més o menys i només prestem col·laboració quan ens és sol·licitada i en la mesura que les circumstàncies aconsellen. No cal sincerar-se d'inculpacions que no ens fa la gent seriosa i coneixedora de la nostra organització i de la nostra disciplina. El que hi ha és que la nostra posició va deixar d'ésser exclusivament protestatària des del 14 d'abril i va passar a ésser constructiva i afirmativa, entenent que l'imperatiu de la nostra consciència socialista ens obliga en igual mesura a assegurar la llibertat guanyada, cristallització de l'esforç popular de moltes dècades, com a propugnar els principis del nostre ideari, que abans de plasmar-se en concrecions externes i fàcilment subvertibles ha d'haver penetrat la mentalitat de les masses i fer-les aptes per a comprendre la valor d'aquelles concrecions per tal que les estimin, les visquin i, en cas de necessitat,

sàpiguen defensar-les com a cosa substantiva i pròpia.

El nostre positivisme, aquella part de la metodologia marxista que pot acceptar-se des d'un punt de vista rigorosament científic, ens permet d'albirar tot el panorama polític i social de la Catalunya present i ens obliga a pensar en les possibilitats de realització immediata. Com més volem sotmetre'ns a les lleis del determinisme econòmic i del fatalisme històric més ens abelleix la necessitat d'aprofitar els instants preciosos de la constitució política de Catalunya per a salvar les llavors disperses de la gran concepció socialista que s'agiten dintre el nostre cos social i que són la garantia d'un demà feliç i pròdig de realitats. No ens espanta la revolta ni la lluita; però sabem que, malgrat la seva eficàcia, hi ha un teixit d'accions i reaccions que poden marcir les primícies d'una formació mental i àdhuc sensorial que és indispensable per a obtenir el material humà que vulgui, senti i visqui la nova organització de la societat collectivitzada i completament redimida del last de l'individualisme ingent que ha culminat en el capitalisme modern.

Per tal d'afirmar el nostre sentit de la realitat, volem que no es perdi cap d'aquestes llavors i que trobin el camp de la nova Catalunya preparat per a poder fructificar amplament. Les organitzacions sindicals, les cooperatives netament proletàries, les mutualitats amb tots els seus derivats d'assistència i d'ajut mutu han d'ésser a Catalunya la base i el fonament de tot el sistema estatal d'assegurances i d'institucions d'organització col·lectiva. Es diu que les grans revolucions es fan des del poder; però seria simplement vesànic i suïcida malversar el tresor que ofereix el nostre poble en la floració espontània de tota una gama d'organismes de caràcter reivindicador, els quals degudament coordinats i articulats poden constituir la base d'una nova economia donant al proletariat totes les anticipacions d'un estat social superior.

Nosaltres no podem deliberadament deixar d'aprofitar l'oportunitat que ofereix l'Estatut que hem ajudat a obtenir per a obrir camí a les nostres doctrines i als nostres principis. Enemics de la violència sistemàtica, preferim ajudar el futur Govern de Catalunya a dotar el nostre país d'un aparell jurídic prou ample i prou dúctil perquè sense violències ni trastorns superflus puguin realitzar-se les necessàries transformacions.

Catalunya tindrà la facultat d'aplicar les lleis generals de la República i ens interessa que aquestes s'interpretin i s'apliquin segons una concepció moderna i liberal. Catalunya té les bases mínimes de la legislació en diferents aspectes de la política social, i l'àmbit de les basés mínimes estarà en relació directa amb la mentalitat burgesa o socialista dels legisladors. Catalunya té plenes facultats de legislació en matèria de règim local, dret civil, règim tributari intern, obres i serveis públics d'interès regional, assistència social, centres de contractació i altres, i aquesta legislació pot tenir una orientació, una base i un propòsit segons sigui el criteri del Parlament que legisli. La Unió Socialista, en la mesura de les seves forces i de la seva representació i aprofitant el major o menor prestigi dels seus homes, té el deure d'ésser present en aquest Parlament i fer tot el que estigui al seu abast per tal que les lleis tinguin la seva influència i si és possible la seva inspiració i puguem veure restaurat a Catalunya, en un futur molt pròxim, un règim que assenti les bases d'una economia socialista i d'un ordre social més just i més humà.

I mentre això arriba, no és necessari ni útil arruïnar la indústria catalana, esterilitzar els nostres camps i produir en el país les catàstrofes que anuncien els impacients i els irresponsables. Al contrari. Estem orgullosos de dir que hem cooperat amb eficàcia a salvar la riquesa col·lectiva, aconseguint que, malgrat la crisi espantosa que sofreixen tots els pobles del món, malgrat els efectes inevitables que aquesta tragèdia ens fa arribar, trasbalsant la nostra economia i paraitzant les nostres activitats, l'Espanya, en ple pe-

(Segueix a la pàg. 4)

candidatures Esquerra - U. S. C. que us ofereixin

La campanya electoral

Candidatures de la Coalició Esquerra R. C.-U. S. C.

per a les Eleccions de Diputats al primer Parlament Català

BARCELONA - CIUTAT

Francesc Macià i Llussà
Martí Barrera i Maresma
Nicolau Battestini i Galup
Joan Casanelles i Ibarz
Amadeu Coldeforns i Margallo
Josep Dencàs i Puigdollers
Joan Fronjosà i Salamó (U. S. C.)
Miquel Guinart i Castella
Joan Lluhi i Vallescà
Carles Pi i Sunyer
Joan Puig i Ferrer
Francesc Ribes i Soberano
Màrtir Rossell i Vilar
Estanislau Ruiz i Ponseti (U. S. C.)
Jaume Serra i Hunter
Joan B. Soler i Bru
Joan Soler i Pla
Josep Tarradellas i Joan
Joan Tauler i Palomeres

BARCELONA - CIRCUMSCRIPCIÓ

Lluís Companys i Jover
Salvador Armendares i Torrent
Gaspar Armengol i Talo
Joan Balart i Armengol
Joaquim Bilbeny i Bosch
Lluís Bru i Jardí
Pere Comes i Calvet
Joan Comorera i Solé (U. S. C.)
Josep Fontbernat i Verdguer
Pere Mestres i Albet
Joan Mora i Adsara
Francesc Riera i Claramunt
Joan Selves i Carner
Jaume Salles i Figueres
Manuel Serra i Moret (U. S. C.)

Estanislau Ruiz

(Continuació de la pàg. 1)

És natural de Maó (Menorca), on nasqué l'any 1889 i on romangué fins a l'any 1905, en el qual aconseguí el grau de batxiller. La mort del seu pare, únic suport d'una família molt nombrosa, l'obligà a començar a treballar durant els estudis de Batxillerat, a fi de poder continuar estudiant. Traçallat a Barcelona a l'edat de setze anys, ingressà a la Facultat de Ciències, Secció d'Exactes. Per tal de poder cobrir les despeses dels estudis treballava de delineant, i malgrat el temps que aquesta ocupació li distreia, en 1906, empès pel seu inexhaustible afany de saber, simultaneja els seus estudis amb els d'Enginyer Industrial. Fruit d'aquest esforç extraordinari és l'obtenció del grau de Llicenciat de Ciències matemàtiques a Barcelona, l'any 1909, i del de Doctor l'any 1913, a la Universitat de Madrid. Posteriorment, a l'any 1917, aconseguí el títol d'Enginyer Industrial a l'Escola del Treball de Barcelona.

Durant els seus estudis es dedica a l'ensenyament en col·legis particulars i donant classes a domicili, i un cop acabada la carrera comença a treballar a la indústria editorial, passant després a actuar d'enginyer en la indústria de refinació d'olis comestibles, en una empresa que una forta crisi porta a la liquidació.

En 1920—desitjós de desvetllar el sentiment de classe i de defensa professional entre els elements tècnics i directius de la indústria catalana—contribueix a fundar el Sindicat General de Tècnics de Catalunya. Tot just organitzat, però, i quan els esforços realitzats pels seus organitzadors començaven a treure fruit, la Dictadura clausurà el sindicat, no deixant-lo obrir sinó a condició de no actuar amb intensitat.

Represa l'actuació sindical, l'any 1931 és cridat a ocupar la presidència del Sindicat de Tècnics, des d'on ha portat a cap una tasca altament meritòria a favor de la classe que representava i que ha culminat amb la constitució—no fa gaires mesos—de la Federació d'Empleats i Tècnics de Catalunya (F. E. T.), una nova central sindical que ve a jugar un paper transcendental dintre el moviment obrer de Catalunya. La capacitat de treball, la intel·ligència i l'entusiasme del company Ruiz foren reconeguts unànimement per l'Assemblea constitutiva de la F. E. T., la qual l'elevà a la presidència del nou organisme. A part d'això, el company Ruiz és actual-

ment professor d'Economia política a l'Ateneu Politecnicum.

Home d'estudis, el company Ruiz no ha intervingut en la política fins després de l'adveniment de la República. Resolta aquella qüestió prèvia, el nostre company comprengué que era necessari orientar el nostre poble envers una política de finalitats socials, i, desitjant aportar la seva col·laboració a la tasca que això pressuposa, ingressà a la U. S. C. A la Secció VIII de Barcelona, on passà a pertànyer, es feu remarcar immediatament pel seu talent i la seva capacitat d'organització, qualitats que li han servit per a convertir aquella Secció en una de les millors estructurades i disciplinades que té la U. S. C. a Catalunya. La delegació que en representació del Districte VIII ostentà en els Congressos Comarcal i Nacional d'aquest any serví per a fer conèixer a la generalitat de militants de la U. S. C. el valor del nostre company i apreciar totes les seves qualitats. La seva generosa campanya contra el militarisme, portada inlassablement des de les pàgines de JUSTÍCIA SOCIAL i des de les tribunes obres i socialistes, li ha guanyat la simpatia dels socialistes barcelonins, els quals en una brillant votació l'elegiren candidat de la U. S. C. per Barcelona-Ciutat, confirmant d'aquesta manera la designació realitzada pel Districte VIII en un dels seus homes més qualificats i del qual espera molt el socialisme català.

Carles Gerhard

(Continuació de la pàg. 1)

la Suïssa alemanya per seguir els secundaris, que completà a l'Escola alemanya de Barcelona. Durant dos anys assistí a l'École Supérieure de Commerce, de Neuchâtel (Suïssa), d'on obtingué el certificat d'estudis després d'uns exàmens brillantíssims. La seva vasta experiència comercial li ha permès aconseguir, de ben jove, un lloc preeminent dintre les activitats comercials de Catalunya. Els seus coneixements i la seva posició han d'ésser de gran valor per al nostre partit en tot allò que faci referència a l'ordenament i al control del comerç català.

Com tots els que tot just han traspasat la trentena, la vocació política del company Gerhard s'inicià sota el signe del catalanisme. El moviment de Solidaritat Catalana marcà una forta empremta en l'esperit adolescent del nostre company a l'única entitat catalana que existia en aquells dies.

Als setze anys ingressà just amb altres companys a l'única entitat catala-

nista local, l'Associació Catalanista, de la qual més tard—ja més format l'esperit—se'n separà per no estar d'acord amb l'actuació que seguia. Vingué la Dictadura i Carles Gerhard prestà la seva col·laboració decidida i franca a la lluita que les organitzacions republicanes i socialistes s'havien emprès per a ensoñar aquell règim d'ignominia. Caiguda la primera dictadura, el company Gerhard treballà activament per a aconseguir a Valls el front únic d'esquerres, tasca que reeixí plenament amb el triomf esclatant que aconseguiren en les eleccions del 12 d'abril. Aquesta tasca fou portada en gran part des de les pàgines de l'excel·lent setmanari *Lluita* que ajudà a crear en gener de 1931.

Les seccions socialistes de Tarragona que l'han elegit tenen en Carles Gerhard un candidat lleial i entusiasta. I la U. S. C. tindrà aviat—si el triomf li és propici—un representant parlamentari que prestarà valuosos serveis a Catalunya i al nostre ideal.

M. Serra i Moret

(Continuació de la pàg. 1)

admiració en tota la contrada, que la denominació d'"alcalde de Pineda" esdevingué el símbol d'una actuació cívica, exemplar per la seva rectitud i la seva honestat. El seu pas per l'alcaldia de Pineda serví per a transformar radicalment la vida de la població, no sols en l'aspecte material sinó també en el social. Ultra construir escoles, una nova casa de la vila, crear una biblioteca popular i secularitzar el cementiri, impulsà poderosament l'organització del poble en institucions col·lectives, tals com cooperatives i mutualitats, i instituí un servei municipal de pensions a la vellesa que fa que avui no hi hagi a Pineda cap vell sense la seva pensió que li permeti portar una vida decorosa.

Durant la seva actuació dins el Partit Socialista Espanyol assistí en representació de Catalunya als diversos Congressos nacionals que se celebren, i forma part—junt amb Besteiro, Sabarrit, Menéndez i el que més tard esdevingué comunista, Núñez de Arenas—de la ponència que redactà el programa mínim d'aquell partit. I en acabar a l'any 1923, coincidint amb Campalans, Cristòfor de Doménech, Agudé, Comaposada, Escorza i altres en l'apreciació que el conjunt dels afiliats al Partit Socialista Espanyol no comprenien ni podien comprendre el fet català, cosa que els feia estar en una pugna contínua i dolorosa amb ells, fundaren la Unió Socialista de Catalunya, essent Serra i Moret l'autor de la primera ponència de programa del partit.

Vinguda la Dictadura, es veié obligat a expatriar-se i tornà novament a Amèrica. De retorn a Catalunya abans de la caiguda de Primo de Rivera, intervingué activament en les organitzacions revolucionàries i, en proclamar-se la República, formà part del Govern de la Generalitat de Catalunya, en el qual continuava encara representant la U. S. C.

Elegit diputat a Corts el juliol de 1931, ha treballat activíssimament en les diverses Comissions parlamentàries de què forma part: Reforma agrària, Hisenda i Treball, i moltes de les disposicions encertades que han presentat aquestes Comissions a les Corts espanyoles són degudes a la intervenció del nostre amic.

Serra i Moret és un incansable propagador del socialisme. Pocs pobles hi ha a Catalunya que no hagin escoltat les seves oracions, serenes i emocionants. Amb la ploma ha col·laborat en tota la Premsa socialista d'Espanya i ha publicat diversos treballs sobre socialisme.

Malgrat la nostra repugnància a establir classificacions ni categories dintre els nostres rengles, no ens sabem estar de proclamar Serra i Moret com la més alta representació intel·lectual del socialisme a Catalunya i com un dels valors més autèntics del socialisme internacional. La seva concepció de la idea socialista és totalitària: s'estén des dels mètodes evolucionistes fins a l'acció revolucionària. I el més gran valor d'aquesta posició és el sever objectivisme que la serveix i que li fa saber posar en joc en cada moment el procediment més adaptat a les realitats i més eficaç al triomf ineluctable del Socialisme.

L. A.

TARRAGONA

(en coalició amb el Partit Radical Autònom)

Ventura Gassol i Rovira
Josep Andreu i Abelló
Miquel S. Cunillera i Rius
Francesc Farreres i Duran
Josep Folch i Folch
Manuel Gales i Martínez
Carles Gerhard i Otenwaelder (U. S. C.)
Gonçal Yvars i Meseguer
Martí Rouret i Callol
Antoni Rovira i Virgili
Jaume Simó i Bofarull

Els candidats de la U. S. C.

Joan Fronjosà

(Continuació de la pàg. 3)

junt amb el company Sales—avui també afiliat a la U. S. C.—i un altre individu que per les seves desviacions morals tingué una mala fi.

El resultat negatiu de la vaga de 1917 produí en l'esperit del nostre amic una profunda depressió que no tingué altre eixida lògica que el convenciment de l'esterilitat dels mètodes emprats fins aleshores i la necessitat de triar resoltament un altre camí. Fou aleshores que es matriculà a l'Escola del Treball i que entrà en contacte amb Campalans, al qual l'uni ben aviat una viva amistat i al qual seguí—ja convertit a l'ideal—en la tasca formidable d'educació socialista que Campalans porta realitzada a la nostra terra. Fent-se portador dels aires de lluita i d'emancipació proletària que corrien pel carrer, fou l'iniciador de l'Institut d'Alumnes i Ex-Alumnes de l'Escola del Treball de Barcelona, que ha portat a cap una tasca tan meritòria en el camp de l'educació obrera.

Malgrat els seus estudis, Fronjosà no desatenia els seus deures sindicals. A l'any 1918, en una assemblea celebrada pel Sindicat Metal·lúrgic en el Cinema Montanya, fou salvat d'una mort certa gràcies a la intervenció dels companys Viladomat, Sales, Bertran i Archs, que

junt amb ell desafieren les amenaces d'un grup de sindicalistes irritats per la disconformitat que públicament havia expressat dintre l'assemblea sobre la solució donada al conflicte de la casa Girona. Arran d'aquest fet, Fronjosà intensificà els seus estudis i en 1923 obtingué el títol de contramestre d'Indústries mecàniques. Encara durant l'any 1921, en plena època del terror, estigué detingut durant deu dies a la Direcció de Policia, en espera que d'un dia a l'altre el treguessin per a afusellar-lo pel carrer.

Per solidaritat amb els professors de l'Escola del Treball foragitats per la Dictadura en 1924, abandonà tota activitat escolar i dedicà els seus esforços a la creació de l'Ateneu Polytechnicum, del qual ha estat el primer vice-president. Durant la Dictadura intervé en l'acció revolucionària des dels rengles de la U. S. C., i en 1930 s'afilià al Sindicat General de Tècnics de Catalunya, del qual és actualment secretari general i president de la Secció 2.^a (Metal·lúrgia). Actualment és també professor de Tecnologia de tallers de l'Ateneu Polytechnicum.

Heus ací a grans trets la vida atzarosa del nostre company. Dedicat tota la seva vida a la causa obrera, serà en el Parlament català el més entusiasta defensor dels interessos i dels ideals del nostre proletariat.

DOCTRINA I PROGRAMA (Continuació pàg. 3)

riode revolucionari, sigui el país del món que està en millors condicions econòmiques i Catalunya la regió menys afectada per la crisi universal. No creiem que la misèria aplanés el camí del nostre triomf. La misèria engendra l'abjecció i la ruïna. Evitant-la, superant les dificultats i donant a tot el poble una sensació de seguretat i

de fermesa avançarem més ràpidament en la ruta i ens trobarem més aviat en l'albada de la realització dels grans ideals.

No altra cosa ens proposem en acceptar uns llocs en la candidatura de coalició d'Esquerra Republicana i Unió Socialista de Catalunya que triomfarà plenament en les eleccions del vinent diumenge.

MANUEL SERRA I MORET